

Uchwała Nr XI/3/2022/2023
Rady naukowej dyscyplin: nauki o polityce i administracji,
nauki o komunikacji społecznej i mediach
oraz nauki o bezpieczeństwie
z dnia 16 stycznia 2023 roku

**w sprawie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych
w dyscyplinie nauki o polityce i administracji dr. Edwardowi Januszowi Jaremczukowi**

§ 1

Na podstawie art. 177 ust. 1 pkt 1 lit. b) i ust. 2, art. 178 ust. 1 pkt 1 oraz art. 221 ust. 12 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574 z późn. zm. – dalej jako: „p.s.w.n.”) w zw. z § 43 ust. 1 pkt 3 Statutu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (dalej jako: „Statut UAM”) w zw. z § 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 oraz § 9 ust. 1-3 uchwały nr 134/2020/2021 Senatu Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 28 czerwca 2021 r. dotyczącej sposobu postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego (dalej jako: „uchwała nr 134/2020/2021”) oraz art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.) w zw. z art. 178 ust. 3 p.s.w.n.,

Rada Naukowa Dyscyplin: nauki o polityce i administracji, nauki o komunikacji społecznej i mediach oraz nauki o bezpieczeństwie Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu **odmawia nadania stopnia doktora habilitowanego dr. Edwardowi Januszowi Jaremczukowi.**

Uzasadnienie

Postępowanie o nadanie stopnia doktora habilitowanego wszczęto w dniu 22 grudnia 2021 r. na podstawie złożonego wniosku przez dr. Edwarda Janusza Jaremczuka zgodnie z art. 220 p.s.w.n.

Komisja habilitacyjna została powołana w dniu 16 maja 2022 r. przez Radę Naukową Dyscyplin: nauki o polityce i administracji, nauki o komunikacji społecznej i mediach oraz nauki o bezpieczeństwie Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu na podstawie art. 221 ust. 5 p.s.w.n. w składzie:

- dr hab. Jarosław Nocoń, prof. UG (Uniwersytet Gdański) – Przewodniczący;
- dr hab. Paweł Stachowiak, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) – sekretarz;

- dr hab. Joanna Maria Bar, prof. UP (Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie) – recenzentka;
- dr hab. Filip Kaczmarek, prof. UEP (Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu) – recenzent;
- dr hab. Grzegorz Bonusiak, prof. UR (Uniwersytet Rzeszowski) – recenzent;
- dr hab. Andrzej Polus, prof. UW (Uniwersytet Wrocławski) – recenzent;
- dr hab. Beata Przybylska-Maszner, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) – członkini.

Dr hab. Joanna Bar podkreśliła, iż sam wybór tematu, wobec niewielkiej liczby dostępnych w Polsce opracowań, poświęconych problematyce historii i współczesnych przemian politycznych Demokratycznej Republiki Konga jest jak najbardziej uzasadniony. Wobec obserwowanego na polskim rynku wydawniczym niedoboru opracowań dotyczących szeroko rozumianej specjalistycznej literatury afrykanistycznej każda nowa publikacja jest cennym przyczynkiem do rozwoju wiedzy o kontynencie afrykańskim, zwłaszcza, gdy dotyczy to państwa, które obecnie jest drugim pod względem wielkości powierzchni państwem w Afryce, bogatym w surowce naturalne i będącym od momentu uzyskania swej niepodległości pożądanym partnerem współpracy politycznej i gospodarczej. Jednak sposób przedstawienia tej problematyki jest, Jej zdaniem w wysokim stopniu niezadowolający. Recenzentka zgłosiła szereg zastrzeżeń dotyczących konstrukcji monografii, bazy źródłowej i założeń metodologicznych.

Najważniejszym zarzutem sformułowanym przez dr hab. Joannę Bar, prof. UP było jednak nieuprawnione korzystanie przez Habilitanta z dorobku naukowego innych osób, m.in., jej samej. Recenzentka uznała, że obiektywną ocenę merytorycznej wartości pracy uniemożliwia fakt, iż zarówno fragment podrozdziału 1. Społeczeństwo, organizacja – pojęcia (s. 31), jak i pięciostronicowy fragment podrozdziału 2. Afryka Subsaharyjska – informacje podstawowe (s. 43 - 47) zostały przepisane z jej własnej monografii *Po ludobójstwie. Państwo i społeczeństwo w Rwandzie 1994-2012* (ss. 26, 31-38), wydanej w 2013 roku w Krakowie, nakładem wydawnictwa Księgarnia Akademicka. Recenzentka zaznaczyła, iż odwołanie się do tejże publikacji w przypisach niczym nie usprawiedliwia dosłownego skopiowania 6-stronicowej partii tekstu. Podobne praktyki zauważyła Autorka recenzji również w przypadku innych opracowań. np. monografii Davida van Reybroucka, *Kongo, Opowieść o zrujnowanym kraju* (Warszawa 2016).

Oprócz tych, zasadniczych dla oceny dorobku Habilitanta, zastrzeżeń, Recenzentka podkreśliła również słabości stylu przekazu treści, który wykazuje cechy publicystyczne oraz sformułowała liczne uwagi krytyczne dotyczące kompozycji pracy, hierarchii wartości publikowanych treści i potrzeby umieszczania uwag, które nie są istotne z punktu widzenia koherencji przekazu. Zarzuciła monografii brak czytelnej struktury podsumowania całości pracy, tekst uzupełniony został teoretycznymi rozważaniami, których potrzeba zamieszczenia wydaje się recenzentce wątpliwa.

W konkluzji, dr hab. Joanna Bar, prof. UP stwierdziła, że: recenzowana *monografia Przemiany polityczne w Kongu. Od kolonii po współczesne państwo (1885-2020)* nosi znamiona plagiatu, będącego szczególnym przypadkiem naruszenia autorskich praw osobistych. Obecność tych praktyk, będących przestępstwem, obarczonym odpowiedzialnością prawną, zgodnie z art. 115 prawa autorskiego została wypunktowana w recenzji, do której dodatkowo została dołączona kserokopia stosownych fragmentów

monografii, będących przykładem a zarazem dowodem naruszenia praw autorskich. Stwierdzenie to, pozostając nadrzędne zarówno wobec obiektywnych zalet, jak i braków merytorycznych recenzowanej monografii, upoważniło recenzentkę do jednoznacznego stwierdzenia, że nie spełnia ona wymogów związanych z przewodem habilitacyjnym. Tym samym recenzentka wniosowała o niedopuszczenie dr Edwarda Jaremczuka do dalszego procedowania.

Dr hab. Filip Kaczmarek, prof. UEP. Uznał, iż to, co wnioskodawca uznaje za istotny i oryginalny wkład w naukę, jest zaprezentowane w sposób niejednoznaczny. Recenzent przedstawił liczne przykłady wad metodologicznych i narracyjnych widocznych w publikacjach Habilitanta. Recenzent podkreślił, że literatura, dotycząca przemian politycznych w Kongo jest obfita, ale została w większości pominięta przez Habilitanta. Autor pomija też ważne – w perspektywie badań nad przywództwem i zmianami politycznym w Demokratycznej Republice Konga – źródła. Wnikliwa analiza treści rozprawy habilitacyjnej prowadzi do wniosku, iż tezy stawiane przez Habilitanta są błędne lub nieuzasadnione. Recenzent wyliczył rozmaite przykłady nadużyć dokonanych przez Habilitanta, pośród których znajduje się cytowanie in extenso całych fragmentów prac innych autorów bez umieszczenia ich w cudzysłowie, a jedynie opatrując przypisem. Stwierdził, iż książka zawiera liczne błędy merytoryczne, nieprecyzyjne uwagi, pominięcia ważnych faktów i postaci. Poddał również krytyce stronę formalną i językową pracy. W konkluzji Pan Profesor stwierdził, że dorobek Habilitanta jest obszerny, ma jednak charakter, przede wszystkim, deskryptywny. Habilitant nie przedstawił podstaw teoretycznych swych analiz, a stosowana metodologia jest uboga. W konkluzji dr hab. Filip Kaczmarek, prof. UEP stwierdził, że Habilitant nie posiada w dorobku osiągnięcia naukowego, stanowiącego znaczny wkład w rozwój nauki o polityce i administracji. W konsekwencji opinia recenzenta w sprawie wniosku o nadanie stopnia doktora habilitowanego jest negatywna.

Dr hab. Grzegorz Bonusiak, prof. UR zarzucił Habilitantowi niespójność przygotowanej dokumentacji, w której, w różnych miejscach wykazano różny skład i liczbę publikacji. Wiele tekstów zawartych w cyklu publikacji pozostaje w bardzo luźnym związku z jego tytułem. W związku z tym Recenzent stwierdził, że oprócz trzech monografii za faktycznie powiązane z tematyką Osiągnięcia może uznać jedynie 7 artykułów. Recenzent sformułował szereg uwag krytycznych wobec monografii przedstawionej przez Habilitanta. Jego zdaniem dowodzi ona szerokiej wiedzy Autora o Demokratycznej Republice Konga, jednak nie jest w sensie ścisłym pracą naukową. Brak w niej założeń metodologicznych, które zostały sformułowane dopiero ex post w ramach autoreferatu. Książka jest w zasadzie prezentacją historii politycznej Konga i nie zawiera analiz o charakterze politologicznym. Recenzent poddał krytyce również kierunek narracji prowadzonej przez Habilitanta. Uznał, że pierwsza część książki jest formą klasycznej historii politycznej w kolejnych rozdziałach skupia się na prezentacji kolejnych postaci z grona przywódców politycznych Konga. Brakuje informacji o życiu społecznym, gospodarczym a nawet politycznym tego państwa. Recenzent zauważył również, że obszerne rozdziały pracy zawierają niejednokrotnie bardzo niewiele informacji korespondujących z ich tytułami. W konkluzji Recenzenta dotyczącej monografii podkreślony został jej nienaukowy charakter i brak znacznego wpływu w rozwój dyscypliny. Aktywność naukowa, dydaktyczna i popularyzatorska została oceniona w sposób zróżnicowany. Recenzent podkreślił znaczną aktywność publikacyjną i konferencyjną Habilitanta. Niestety teksty nie

zyskały rozpoznawalności, ponieważ były publikowane w wydawnictwach o charakterze lokalnym bądź regionalnym. Zdecydowanie pozytywnie ocenił Recenzent działalność popularyzatorską i dydaktyczną Habilitanta.

Jednak ostateczna konkluzja Recenzenta w kwestii wniosku dr. Jaremczuka brzmiała negatywnie z powodu nie spełnienia przez zgłoszone osiągnięcie naukowe wymogów ustawowych.

Ostatni z recenzentów, dr hab. Andrzej Polus, prof. UO skoncentrował się na ocenie monografii „*Przemiany polityczne w Kongu. Od kolonii po współczesne państwo (1885-2020)*”, jako podstawy procesu habilitacyjnego. Zgłosił szereg uwag dotyczących naukowej rzetelności Habilitanta i wyliczył szczegółowo zauważone przez niego przykłady nieuprawnionego korzystania z dzieł innych Autorów oraz zmienności stylów i narracji.

Naukowa wartość monografii została poddana przez Recenzenta zdecydowanej krytyce. Stwierdził, że nie jest osadzona w literaturze przedmiotu i nie opiera się na żadnych założeniach metodologicznych. Brakuje ścisłej siatki pojęciowej, a język publikacji odbiega od kanonu akademickiego i jest stosowny raczej dla publicystyki. Recenzent podważył nowatorski charakter monografii, zarzucając jej przesycenie faktografią nie klasyfikując jej, ani nie konceptualizując.

W konkluzji Recenzent stwierdził, iż monografia habilitacyjna nie spełnia wymogów stawianych rozprawom naukowym.

Zgodnie z art. 221 ust. 9 p.s.w.n. oraz § 6 ust. 1 uchwały nr 134/2020/2021 w dniu 28 czerwca 2021 r. przeprowadzono w trybie zdalnym kolokwium habilitacyjne, w którym uczestniczyło 7 członków komisji habilitacyjnej, w tym, zgodnie z § 8 ust. 2 uchwały nr 134/2020/2021, przewodniczący dr hab. Jarosław Nocoń, prof. UG oraz sekretarz dr hab. Paweł Stachowiak, prof. UAM.

Komisja habilitacyjna podjęła uchwałę w dniu 5 grudnia 2022 r. negatywnie opiniującą nadanie dr. Edwardowi Januszowi Jaremczukowi stopnia doktora habilitowanego. Komisja habilitacyjna stwierdziła, że aktywność naukowa kandydata oraz jego osiągnięcia naukowe nie stanowią znacznego wkładu w rozwój dyscypliny naukowej nauki o polityce i administracji, wobec czego nie zostały spełnione przesłanki nadania stopnia doktora habilitowanego, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 2 i 3 p.s.w.n.:

1. Ocena cyklu powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych lub recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowej zgłoszonych jako osiągnięcie naukowe zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2 lit. b p.s.w.n.:

Osiągnięcie naukowo-badawcze Habilitanta stanowiące podstawę do ubiegania się o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego obejmuje cykl publikacji zatytułowany: „*Przemiany polityczne w Kongu. Od kolonii po współczesne państwo (1885-2020)*”. Na dorobek w ramach przedstawionego osiągnięcia naukowego składają się: 3 monografie autorskie i 23 artykuły opublikowane w czasopismach naukowych i pracach zbiorowych.

Na negatywnej ocenie zaważyła nieoryginalność i daleki od standardów naukowych poziom przedstawionych publikacji. Brak oryginalności dorobku oraz brak znacznego wkładu w rozwój dyscypliny nauki o polityce i administracji, wskazuje na niespełnienie przez Habilitanta jednej z głównych przesłanek sformułowanej w art. 219 ust. 1. pkt. 2 p.s.w.n.

2. Ocena pozostałych osiągnięć naukowych zgłoszonych zgodnie z art. 219 ust. 1 pkt 2 p.s.w.n.:

Habilitant mimo wartej uznania aktywności popularyzatorskiej i konferencyjnej nie wykazuje się istotną aktywnością naukową, realizowaną w więcej niż jednej uczelni, instytucji naukowej lub instytucji kultury, w szczególności zagranicznej. Jego działalność i dorobek ograniczają się wyłącznie do wymiaru krajowego. Poważnym zarzutem wobec dorobku Habilitanta jest jego nieoryginalność, a przede wszystkim wykazany w oparciu o konkretne przykłady zarzut naruszania przez niego praw autorskich. Stwierdzono publicystyczny charakter większości z publikacji Habilitanta, które nie opierają się na jakichkolwiek założeniach metodologicznych, nie uwzględniają dotychczasowego dorobku nauki w przedmiotowym zakresie i mają z reguły charakter deskryptywny.

Habilitant wykazał się bogatym doświadczeniem w zakresie dydaktyki i popularyzacji nauki, brał też aktywny udział w licznych konferencjach naukowych. Osiągnięcia te pozbawione są jednak jakiegokolwiek umiędzynarodowienia.

W związku z powyższym komisja habilitacyjna podjęła uchwałę wyrażającą negatywną opinię w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego. W głosowaniu jawnym nad opinią w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr. Edwardowi Januszowi Jaremczukowi w dyscyplinie nauki polityce i administracji uzyskano następujący wynik: 7 głosów przeciwnych, przy braku głosów przeciwnych i wstrzymujących

Zgodnie z art. 221 ust. 12 p.s.w.n. Rada Naukowa Dyscyplin: nauki o polityce i administracji, nauki o komunikacji społecznej i mediach oraz nauki o bezpieczeństwie Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu UAM, po zapoznaniu się z recenzjami, opinią, protokołem oraz uchwałą komisji habilitacyjnej podzieliła stanowisko tejsze komisji zawarte w uchwale z dnia 5 grudnia 2022 r. W tym zakresie należało również uwzględnić, że zgodnie z art. 221 ust. 12 zdanie drugie p.s.w.n., podmiot habilitujący odmawia nadania stopnia, w przypadku gdy opinia komisji habilitacyjnej jest negatywna.

W sprawie odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji w głosowaniu tajnym przeprowadzonym z wykorzystaniem *technologii informatycznych* uzyskano następujący wynik: liczba osób uprawnionych do głosowania: 79, liczba osób obecnych: 52, liczba głosów oddanych, w tym głosów za: 50, głosów przeciw: 1, głosów wstrzymujących: 1, głosów nieważnych: brak. W związku z wynikiem głosowania Rada Naukowa Dyscyplin: nauki o polityce i administracji, nauki o komunikacji społecznej i mediach oraz nauki o bezpieczeństwie Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu odmawia nadania

dr. Edwardowi Januszowi Jaremczukowi stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.

§ 2

Zgodnie z art. 224 ust. 1 w związku z art. 193 ust. 2-3 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce od powyższej decyzji przysługuje prawo odwołania do Rady Doskonałości Naukowej za pośrednictwem Rady Naukowej Dyscyplin: nauki o polityce i administracji, nauki o komunikacji społecznej i mediach oraz nauki o bezpieczeństwie Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu Termin na wniesienie odwołania wynosi 30 dni od dnia doręczenia powyższej decyzji. Rada Naukowa Dyscyplin: nauki o polityce i administracji, nauki o komunikacji społecznej i mediach oraz nauki o bezpieczeństwie Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu przekazuje odwołanie Radzie Doskonałości Naukowej wraz ze swoją opinią i aktami sprawy w terminie trzech miesięcy od dnia złożenia odwołania. Zgodnie z regulacją art. 127a k.p.a. w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania Kandydat może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez Kandydata, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

*Przewodniczący Rady Naukowej Dyscyplin:
nauki o polityce i administracji, nauki o komunikacji
społecznej i mediach oraz nauki o bezpieczeństwie*

Prof. dr hab. Andrzej Stelmach